

Memòria

“Que no et tallin les ales”

(8 de març 2004)

Que no et tallin les ales

Proposta d'actes per celebrar el dia 8 de març, dia internacional de la dona treballadora al IES Cal·lípolis.

El 8 de març s'ha convertit en un símbol per a les dones dels cinc continents. La celebració no es basa en un únic fet ni tampoc ha tingut sempre el mateix sentit. La història canvia, és dinàmica, i el sentit dels símbols i significats també.

Antecedents històrics

Des de l'inici de la revolució industrial, àmplies capes de la població femenina dels sectors populars es van incorporar al treball assalariat. Aquesta incorporació no les eximí, però, de continuar sent responsables del treball de cura de les persones del grup familiar ni de les activitats domèstiques.

Les precàries i difícils condicions de treball industrial van provocar, des de mitjans del segle XIX, l'aparició de moviments de dones que reivindicaven millors condicions laborals, com ara la reducció de la jornada laboral, la limitació de l'edat de treball de les criatures, la prohibició de l'horari nocturn per a les dones, la compensació econòmica per accidents laborals i les mesures per prevenir-los.

D'aquesta experiència, Catalunya no en va quedar al marge. N'és un exemple la vaga que 3.500 treballadores del sector tèxtil d'Igualada van fer l'any 1881, en demanda de millors condicions de treball.

Els fets de Nova York

En l'origen de la commemoració del 8 de març com a Dia Internacional de la Dona, tradicionalment s'han destacat diversos fets puntuals: la vaga de les obreres tèxtils nord-americanes de 1857, l'incendi de la fàbrica Cotton o el de la Triangle Shirtwaist Company, de Nova York, el dia 25 de març de 1911 (indústria tèxtil on treballaven cinc-centes persones, en la seva gran majoria dones immigrants joves).

En aquest darrer incident van morir 142 obreres que l'any anterior havien mantingut una important vaga per demanar millors condicions laborals.

El dret a vot

Ja que les dones contribuïen amb el seu treball -tant el remunerat com el domèstic- al creixement de l'economia dels seus respectius països, volien tenir el dret a participar en l'àmbit públic. Aquesta participació se centrà, durant unes dècades, en la reivindicació del dret de vot per a les dones, l'altre gran eix que conflueix en la celebració d'aquest dia.

La primera declaració programàtica reivindicant el dret de vot, la van fer les dones nord-americanes, el 1848, reunides a Seneca Falls. Anys després, les sufragistes angleses van fer de la reivindicació del dret de vot per a les dones l'eix central de les mobilitzacions. Les seves accions i les seves idees van traspasar fronteres i van tenir repercussions en altres països.

La primera celebració

A partir de 1908, les socialistes nord-americanes van celebrar el Dia de la Dona, el darrer diumenge de febrer, per reivindicar el dret de vot. El 1910, en el marc de la II Conferència Internacional de Dones Socialistes, Clara Zetkin llençava la proposta d'establir el Dia Internacional de la Dona, amb l'objectiu principal de promoure el sufragi universal femení, la pau i la llibertat.

Seguint aquesta iniciativa, l'any següent, més d'un milió de dones europees i nord-americanes sortiren al carrer. Les primeres ho van celebrar el 19 de març i les segones ho van continuar fent el darrer diumenge de febrer.

El 8 de març

Amb l'esclat de la Primera Guerra Mundial, la pau es convertí en el leitmotiv de les celebracions del Dia Internacional de la Dona. I el 8 de març (segons el nostre calendari) de 1917 les dones russes, que feia anys que també ho celebraven, van sortir al carrer en demanda d'aliments i pel retorn dels combatents. Aquest va ser l'inici del moviment que acabaria amb la dimissió del tsar i la proclamació de la República. A partir d'aquest moment, el Dia Internacional de la Dona quedà fixat en la data del 8 de març.

Reivindicació de millors condicions de treball i de vida, i de drets polítics i manifestacions en favor de la pau, són alguns dels temes que es troben en l'origen de la celebració del dia 8 de març com a Dia Internacional de la Dona.

Amb el ressorgiment del feminisme, a finals dels anys seixanta i setanta, tornà a implantar-se la celebració d'aquesta data, que van acabar de corroborar les Nacions Unides, el 1977, en declarar el 8 de març com a Dia Internacional de la Dona.

Activitats

Propostes didàctiques

Durant la setmana de l'1 al 5 de març els alumnes i professors poden dedicar alguna sessió a treballar temes relacionats, com ara: trets sexistes en el llenguatge quotidià, premsa, llibres de text, refranys; anàlisi de lletres de cançons; cercar retalls de premsa sobre la violència domèstica o de gènere; situació laboral de la dona i els nens en el tercer mon, lapidacions, ablació de clítoris; maquillatge de lesions; performance...

Exposició

Del treball de les propostes n'ha de sorgir una reflexió que es resumirà en un text escrit que divendres 5 de març s'exposaran a l'entrada de l'institut, sota el lema: **QUE NO ET TALLIN LES ALES.**

Audiovisual

A les 10,30h es passarà un audiovisual de 7 min de durada a l'aula 23. Aquest fotomontatge consta de quatre parts: en la primera es mostra la situació actual de la dona del primer mon, en el segon la situació de la dona del tercer mon i en la tercera i quarta es reflexa respectivament la violència aplicada sobre les mateixes dones.

La font documental està treta principalment d'imatges d'internet, i la música és de la formació Massive Attak, el tema Angel del CD Mezzanine.

Curtmetratge i audiovisual

A les 12h es passarà a la mateixa aula un curtmetrage sobre la violència domèstica i un documental on es mostra la situació de les dones al Pakistan.

Desenvolupament de les activitats

▪ Mural

Confecció d'un mural de cinc plafons distribuïts en tres blocs. El primer mural, situat al vestíbul de l'institut, mostra el títol de la commemoració "8 de març dia de la dona treballadora", el programa d'actes, tant de Catalunya com el del centre. En aquest mateix espai, s'hi troba una petita instal·lació al·lusiva a la poca col·laboració masculina en la realització de tasques domèstiques.

Al segon plafó, ubicat entre la sala de professors i la porta lateral de l'institut s'exposa el monogràfic "Que no et tallin les ales". Aquest treball consisteix en el primer dibuix de la sèrie sobre violència domèstica cedit per la professora Rosa Minguillón, els resultats del treball realitzat pels alumnes durant la setmana anterior, i diverses informacions sobre el comerç just, l'explotació de les dones i els nens del tercer món aportades per la PAS Viki Sanchez.

El tercer mural, en el passadís, el conformen tres plafons on es mostren la resta de dibuixos i treballs.

▪ Instal·lació

En el primer pis es troba la instal·lació "Víctimes". Aquesta dibuixa mitjançant cinta adhesiva siluetes de d'alumnes simulant cadàvers en l'escena del crim. La situació estratègica d'aquestes víctimes intenta crear una situació d'alarma i d'atenció cap els plafons on s'exposen els treballs i les informacions.

- **Posters dels Alumnes**

Els alumnes de manera espontània han elaborat posters referents al tema tractat durant la jornada.

- **Audiovisual**

El dia 8 de març, a les 10,30h, a l'aula de música, s'ha passat l'audiovisual "DONA" de Rosa Minguillón i a continuació el curtmetratge " AMORES QUE MATAN" dirigit per Iciar Bollaín.

A les 12h S'ha tornat a passar el mateix audiovisual i a continuació el documental "EL VEL DE LA MORT" del programa 30 minuts de TV3.

Durant els dies posteriors a la jornada, i responent a les sol·licituds dels alumnes, s'ha posat el material audiovisual a disposició dels professors del centre.